

PROCEDURY POSTĘPOWANIA W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH Z UDZIAŁEM UCZNIĄ W SZKOLE PODSTAWOWEJ W ZAMOŚCIU.

PODSTAWA PRAWNA:

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2018 roku poz. 969);
2. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 roku poz. 730);
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 roku poz. 852);
4. Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 roku o Policji (Dz. U. z 2014 roku poz. 125, 161);
5. Zarządzenie nr 18 Komendanta Głównego Policji z dnia 23 maja 2014 roku zmieniające zarządzenie w sprawie form i metod działań policji w zakresie zapobiegania i zwalczania demoralizacji i przestępczości nieletnich oraz działań podejmowanych na rzecz nieletnich;
6. Ustawa z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty (Dz. U. z 2018 roku poz. 1457);
7. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 stycznia 2018 roku zmieniające rozporządzenie w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii.

SPIS PROCEDUR POSTĘPOWANIA W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH

- I. Wulgarnie słownictwo.
- II. Wagary.
- III. Samowolne opuszczanie szkoły w czasie zajęć lekcyjnych lub zorganizowanych wyjazdów szkolnych.
- IV. Stosowanie przemocy fizycznej lub psychicznej.
- V. Używanie substancji szkodliwych dla zdrowia.
- VI. Podejrzenie, że uczeń w szkole jest w stanie odurzenia.
- VII. Podejrzenie, że uczeń posiada przy sobie substancję mogącą być substancją psychoaktywną.
- VIII. Znalezienie na terenie szkoły substancji przypominającej narkotyk.
- IX. Postępowanie wychowawcy (nauczyciela) w momencie wypadku dziecka w szkole.
- X. Usiłowanie popełnienia samobójstwa lub zamiaru samobójczego.
- XI. Śmierć samobójcza ucznia na terenie szkoły i poza nią.
- XII. Popełnienie czynu karalnego.
- XIII. Postępowanie wobec ucznia – ofiary czynu karalnego.
- XIV. W przypadku otrzymania zgłoszenia o podłożeniu ładunku wybuchowego lub telefonicznego odebrania zgłoszenia o podłożeniu ładunku wybuchowego.
- XV. W przypadku zagrożenia w sytuacji zakładniczej.
- XVI. W przypadku operacji antyterrorystycznej.
- XVII. Wybuchu pożaru lub podłożenia ognia.
- XVIII. Kontakt z mediami w sytuacji kryzysowej.
- XIX. Procedura korzystania z telefonów komórkowych i sprzętu elektronicznego.
- XX. Procedura postępowania w przypadku, gdy po dziecko zgłasza się rodzic/opiekun prawny pod wpływem alkoholu.

I. WULGARNE SŁOWNICTWO

Gdy nauczyciel jest świadkiem używania przez ucznia wulgarnego słownictwa ma bezwzględny obowiązek zareagowania:

1. Sam przeprowadza rozmowę z uczniem.
2. Wpisuje informację dla rodziców do dzienniczka ucznia lub zeszytu oraz do zeszytu uwag.
3. Powiadamia wychowawcę klasy.

Jeżeli świadkiem stosowania wulgarnego słownictwa jest pracownik obsługi, zgłasza ten fakt wychowawcy klasy, który wpisuje informację dla rodziców do dzienniczka ucznia. W przypadku powtarzających się zachowań wychowawca:

1. Przeprowadza rozmowę z rodzicami / opiekunami ucznia i sporządza krótką notatkę z przeprowadzonej rozmowy.
2. W przypadku braku poprawy przekazuje sprawę pedagogowi szkolnemu, który przeprowadza rozmowę z uczniem i rodzicami.
3. W przypadku braku poprawy wychowawca lub pedagog powiadamia dyrektora, który udziela uczniowi upomnienia lub podejmuje inne kroki przewidziane regulaminem szkoły.

II. WAGARY

W sytuacji, gdy wychowawca lub nauczyciel podejrzewa, że uczeń jest nieobecny w szkole z powodu wagarów:

1. Nauczyciel natychmiast kontaktuje się z wychowawcą.
2. Wychowawca natychmiast kontaktuje się z rodzicem.
3. Jeżeli podejrzenia się potwierdziły, po przyjściu ucznia do szkoły przeprowadza z nim rozmowę wychowawczą i powiadamia pedagoga szkolnego, który przeprowadza z uczniem rozmowę motywującą, spisuje kontrakt lub podejmuje inne środki oddziaływania wychowawczego. Pedagog szkolny przeprowadza rozmowę z rodzicami ucznia na temat prawnych konsekwencji niezrealizowania obowiązku szkolnego.
4. Jeżeli uczeń nadal wagaruje pedagog informuje o tym fakcie dyrektora szkoły.
5. Jeżeli ww. działania są nieskuteczne, uczeń otrzymuje upomnienie dyrektora na forum klasy lub szkoły.

6. Jeżeli ww. działania są nieskuteczne, uczeń otrzymuje naganę dyrektora na forum klasy lub szkoły.
7. Jeżeli uczeń nadal uporczywie wagaruje dyrektor zgłasza ten fakt do Sądu Rodzinnego i Nieletnich z uwagi na zagrożenie demoralizacją.

III. SAMOWOLNE OPUSZCZANIE SZKOŁY W CZASIE ZAJĘĆ LEKCYJNYCH LUB ZORGANIZOWANYCH WYJAZDÓW SZKOLNYCH

1. Pracownik szkoły, który stwierdził, że uczeń samowolnie opuścił teren szkoły zgłasza ten fakt wychowawcy klasy, a jeżeli ten jest nieobecny pedagogowi szkolnemu.
2. Uczeń otrzymuje uwagę w zeszycie uwag.
3. Ww. osoby niezwłocznie zawiadamiają rodziców i umawiają się na rozmowę.
4. Wychowawca oraz pedagog przeprowadzają rozmowę ostrzegawczą z uczniem w obecności rodzica.
5. Jeżeli podobna sytuacja powtórzy się pedagog zawiadamia dyrektora szkoły, który przeprowadza rozmowę z uczniem w obecności rodziców.
6. W przypadku kolejnego samowolnego opuszczenia szkoły uczeń otrzymuje upomnienie, a następnie naganę dyrektora.
7. Jeżeli uczeń nadal uporczywie opuszcza szkołę w czasie lekcji dyrektor zgłasza ten fakt do Sądu Rodzinnego i Nieletnich z uwagi na zagrożenie demoralizacją.

IV. STOSOWANIE PRZEMOCY FIZYCZNEJ I PSYCHICZNEJ.

1. Nauczyciel, pracownik szkoły, który jest świadkiem stosowania przemocy ma obowiązek zareagować w celu zabezpieczenia przed dalszą agresją.
2. Nauczyciel, pracownik szkoły zgłasza ten fakt wychowawcy klasy.
3. Wychowawca przeprowadza rozmowę wyjaśniającą z uczniem i powiadamia rodziców.
4. Wychowawca, jeżeli sytuacja tego wymaga, zgłasza ten fakt pedagogowi szkolnemu, a ten dyrektorowi szkoły.
5. W przypadku szczególnie drastycznych aktów agresji lub gdy, akty te powtarzają się nauczyciel lub wychowawca sporządza notatkę opisującą sytuację i przekazuje ją pedagogowi szkolnemu.
6. Wychowawca natychmiast powiadamia rodziców sprawcy i poszkodowanego pisemnie lub telefonicznie i odnotowuje ten fakt w dzienniku lekcyjnym.

7. Uczeń stosujący przemoc otrzymuje naganę wychowawcy, a w poważniejszych przypadkach lub powtarzających się aktach przemocy – naganę dyrektora lub inną karę przewidzianą regulaminem.
8. W szczególnych przypadkach powtarzających się aktów agresji lub w przypadkach szczególnie drastycznych, dyrektor szkoły zgłasza te fakty policji.

V. UŻYWANIE SUBSTANCJI SZKODLIWYCH DLA ZDROWIA

1. W przypadku zauważenia, że uczeń przyjmuje leki:
  - a) Nauczyciel pyta ucznia i sprawdza, co to za lek. W przypadku nieznajomości leku zapisuje jego nazwę i podaje ją wychowawcy lub dyrektorowi.
  - b) Wychowawca w przypadku wątpliwości ma obowiązek skontaktować się z rodzicami ucznia, czy lek jest przyjmowany za ich wiedzą i zgodnie z zaleceniami lekarza, w uzasadnionych przypadkach powinien zatrzymać lek do czasu kontaktu z rodzicami.
2. Nauczyciel, który znajdzie leki lub inne substancje niebezpieczne, ma obowiązek zabezpieczyć je i zgłosić ten fakt dyrektorowi szkoły.
3. Pracownik szkoły, który był świadkiem lub dowiedział się o używaniu przez ucznia tytoniu, alkoholu, środków psychoaktywnych lub narkotyków powiadamia niezwłocznie wychowawcę klasy i dyrektora.
4. Wychowawca lub dyrektor przeprowadza rozmowę z uczniem i wzywa rodzica.
5. Uczeń i rodzic są powiadamiani o konsekwencjach takiego zachowania (zgodnie ze statutem).
6. W przypadku stwierdzenia na terenie szkoły narkotyków lub innych środków psychomodyfikujących dyrektor zawiadamia policję.
7. Za używanie substancji psychoaktywnych uczeń otrzymuje co najmniej naganę dyrektora szkoły.
8. Jeżeli sytuacje używania szkodliwych substancji powtórzą się, dyrektor:
  - a) rozpoczyna procedurę zmierzającą do usunięcia ucznia ze szkoły;
  - b) zgłasza problem zagrożenia demoralizacją do Sądu Rodzinnego i Nieletnich.
9. W razie potrzeby pedagog szkolny udostępnia rodzicom adresy placówek terapeutycznych.

VI. PODEJRZENIE, ŻE UCZEŃ W SZKOLE JEST W STANIE ODURZENIA.

1. Pracownik szkoły powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy.

2. Odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego; stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie lub zdrowie
3. Wzywa lekarza w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia, ewentualnie udziela pomocy medycznej.
4. Zawiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów, których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły. Gdy rodzice/opiekunowie odmówią odebrania dziecka, o pozostaniu ucznia w szkole, czy przewiezieniu do placówki służby zdrowia, albo przekazaniu go do dyspozycji funkcjonariuszom policji – decyduje lekarz, po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia ucznia i w porozumieniu z dyrektorem szkoły.
5. Dyrektor szkoły zawiadamia najbliższą jednostkę policji, gdy rodzice ucznia będącego pod wpływem alkoholu – odmawiają przyścia do szkoły, a jest on agresywny, bądź swoim zachowaniem daje powód do zgorszenia albo zagraża życiu lub zdrowiu innych osób. W przypadku stwierdzenia stanu nietrzeźwości (stężenie we krwi powyżej 0,5% alkoholu lub w wydychanym powietrzu powyżej 0,25 mg alkoholu w 1 dm), policja ma możliwość przewiezienia ucznia do izby wytrzeźwień, albo do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych – na czas niezbędny do wytrzeźwienia (maksymalnie do 24 godzin). O fakcie umieszczenia zawiadamia się rodziców/opiekunów oraz sąd rodzinny jeśli uczeń nie ukończył 18 lat.
6. Jeżeli powtarzają się przypadki, w których uczeń (przed ukończeniem 18 lat) znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków na terenie szkoły, to dyrektor szkoły ma obowiązek powiadomienia o tym policji lub sądu rodzinnego.
7. Spożywanie alkoholu na terenie szkoły przez ucznia, który nie ukończył 17 lat, stanowi wykroczenie z art. 43 ust. 1 Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Należy o tym akcie powiadomić policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tej instytucji.
8. Uczeń, który w szkole przebywał w stanie odurzenia otrzymuje co najmniej naganą dyrektora szkoły.
9. W razie potrzeby pedagog szkolny udostępnia rodzicom adresy placówek terapeutycznych.

VII. PODEJRZENIE, ŻE UCZEŃ POSIADA PRZY SOBIE SUBSTANCJĘ MOGĄCĄ BYĆ SUBSTANCJĄ PSYCHOAKTYWNĄ.

1. Nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawca, pedagog, dyrektor, itp.) ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we własnej odzieży), ew. innych przedmiotów budzących podejrzenie co do ich związku z poszukiwaną substancją. Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczki ucznia – jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji.
2. O swoich spostrzeżeniach powiadamia dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów i wzywa ich do natychmiastowego stawiennictwa.
3. W przypadku, gdy uczeń, mimo wezwania, odmawia przekazania nauczycielowi substancji i pokazania zawartości teczki, dyrektor szkoły wzywa policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezioną substancję i zabiera ją do ekspertyzy.
4. Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, nauczyciel, po odpowiednim zabezpieczeniu, zobowiązany jest bezzwłocznie przekazać ją do jednostki policji. Wcześniej próbuje ustalić, w jaki sposób i od kogo, uczeń nabył substancję. Całe zdarzenie nauczyciel dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę z ustaleń wraz ze swoimi spostrzeżeniami.
5. Uczeń otrzymuje naganą dyrektora szkoły lub dyrektor rozpoczyna procedurę usunięcia ucznia ze szkoły.

VIII. ZNALEZIENIE NA TERENIE SZKOŁY SUBSTANCJI PRZYPOMINAJĄCEJ NARKOTYK.

W przypadku znalezienia substancji przypominającej narkotyk pracownik powinien:

1. Zachowując środki ostrożności zabezpieczyć substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu policji, próbuje (o ile jest to możliwe w zakresie działań pedagogicznych) ustalić, do kogo znaleziona substancja należy.
2. Powiadamia o zaistniałym zdarzeniu dyrektora szkoły, który wzywa policję.
3. Po przyjeździe policji niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i przekazuje informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

IX. POSTĘPOWANIE WYCHOWAWCY (NAUCZYCIELA) W MOMENCIE WYPADKU DZIECKA W SZKOLE.

1. Nauczyciel udziela pierwszej pomocy. Pracownik szkoły, który otrzymał wiadomość o wypadku ucznia lub był jego świadkiem:
  - a) Niezwłocznie zapewnia poszkodowanemu opiekę, tzn. sprowadza fachową pomoc medyczną, a w miarę możliwości udziela poszkodowanemu pierwszej pomocy.
  - b) Nie dopuszcza do zajęć lub przerywa je, wyprowadzając uczniów z miejsca zagrożenia.
  - c) Niezwłocznie powiadamia dyrektora szkoły.
  - d) Jeśli nauczyciel ma w tym czasie zajęcia z klasą – przywołuje innego nauczyciela np. uczącego w najbliższej sali i prosi o nadzór nad swoimi uczniami.
2. Nauczyciel zawiadamia o zaistniałej sytuacji rodziców/prawnych opiekunów lub osobę wskazaną przez rodzica/prawnego opiekuna oraz dyrektora (wicedyrektora) szkoły. O **każdym** wypadku nauczyciel, pod opieką którego przebywał uczeń w chwili wypadku, powiadamia rodziców poszkodowanego ucznia. Przy lekkich przypadkach (brak wyraźnych obrażeń – np. widoczne tylko lekkie zaczerwienienie, zadrapanie, lekkie skaleczenie), po udzieleniu pierwszej pomocy poszkodowanemu uczniowi, nauczyciel lub dyrektor powiadamiając rodzica o zdarzeniu ustala z nim:
  - a) potrzebę wezwania pogotowia,
  - b) potrzebę wcześniejszego przyścia rodzica,
  - c) godzinę odbioru dziecka ze szkoły w dniu zdarzenia.Dziecko **musi zostać odebrane przez rodzica**, a dopóki rodzic się nie zgłosi, opiekę nad dzieckiem sprawuje **nauczyciel**. Nie można dziecka, które uległo lekkiemu wypadkowi wypuścić samego ze szkoły, nawet, gdy skończyło lekcje. Uczeń (przy lekkich przypadkach) może pozostać w szkole tylko na wyraźne życzenie rodzica.
3. Nauczyciel wyjaśnia okoliczności wypadku.

Wychowawca (pracownik szkoły) ustala jak najbardziej szczegółowo o okoliczności wypadku i sporządza notatkę zawierającą m.in.: czas zajścia wypadku, miejsce, opis sytuacji, świadków.
4. Nauczyciel dba o kontakt z rodzicami poszkodowanego dziecka, w celu wyjaśnienia przyczyn wypadku i poznania stanu zdrowia dziecka.

5. Postępowanie dyrektora szkoły:

- a) W każdym trudniejszym przypadku (widoczne obrażenia, urazy, niepokojące objawy) **nauczyciel lub dyrektor szkoły wzywa pogotowie ratunkowe.**
- b) O każdym groźnym wypadku dyrektor szkoły zawiadamia niezwłocznie organ prowadzący i współpracującego ze szkołą pracownika służby BHP.
- c) O wypadku śmiertelnym, ciężkim i zbiorowym dyrektor szkoły zawiadamia niezwłocznie prokuratora i kuratora oświaty.
- d) O wypadku, do którego doszło w wyniku zatrucia, dyrektor szkoły zawiadamia niezwłocznie państwowego inspektora sanitarnego.
- e) Jeżeli wypadek został spowodowany niesprawnością techniczną pomieszczenia lub urządzeń, miejsce wypadku pozostawia się nienaruszone. Dyrektor zabezpiecza je do czasu dokonania oględzin lub wykonania szkicu przez zespół powypadkowy.
- f) Jeżeli wypadek zdarzył się w czasie wyjścia, imprezy organizowanej poza terenem szkoły, wszystkie stosowne decyzje podejmuje opiekun grupy/kierownik wycieczki i odpowiada za nie.
- g) Dyrektor szkoły prowadzi rejestr wypadków.

X. USIŁOWANIE POPEŁNIENIA SAMOBÓJSTWA LUB ZAMIARU SAMOBÓJCZEGO

1. Kontakt, komunikacja i wsparcie:

- a) Pracownik szkoły, który dowiedział się o zamiarze lub usiłowaniu popełnienia samobójstwa ucznia (w szkole lub poza szkołą) natychmiast nawiązuje i podtrzymuje kontakt niewerbalny i werbalny z dzieckiem.
- b) Następnie zawiadamia niezwłocznie dyrekcję szkoły.

2. Dyrektor szkoły zapewnia uczniowi bezpieczeństwo fizyczne poprzez:

- a) Stałą obecność z uczniem osoby dorosłej.
- b) Udzielenie w razie potrzeby pierwszej pomocy.
- c) Zawiadomienie rodziców ucznia, pogotowia ratunkowego, ewentualnie policji.
- d) Izolację ucznia od grupy rówieśniczej.

3. Dyrektor szkoły:

- a) Zawiadamia organ nadzoru pedagogicznego o zaistniałej sytuacji.

- b) Przekazuje ucznia rodzicom i ewentualnie służbom ratunkowym przygotowaną wcześniej informacją o możliwości pomocy specjalistycznej dla ucznia i jego rodziców.

4. Następnie Dyrektor koordynuje:

- a) Powołanie Doraźnego Zespołu Kryzysowego do zdiagnozowania sytuacji i podejmowania działań interwencyjnych.
- b) Zespół nawiązuje współpracę z instytucjami, które mogą pomóc w rozwiązaniu sytuacji kryzysowej.
- c) Interwencję w środowisku rówieśniczym ucznia prowadzoną przez: pedagoga szkolnego lub psychologa z Publicznej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej (ewentualnie z Poradni Zdrowia Psychicznego) lub inną osobę przeszkoloną w interwencji kryzysowej na terenie szkół placówek oświatowych – w celu prewencji naśladownictwa i pomocy uczniom w odreagowaniu stresu.
- d) Spotkanie dla wychowawcy, nauczycieli uczących ucznia i Rady Pedagogicznej w celu:
  - poinformowania o zaistniałej sytuacji i jej przebiegu,
  - pomocy nauczycielom i pracownikom szkoły w odreagowaniu stresu psychicznego,
  - diagnozy sytuacji życiowej ucznia i formułowania sposobów pomocy uczniowi.

5. Dyrektor szkoły zapewnia realizację planu zapobiegania ostrym sytuacjom kryzysowym:

- a) Wspieranie ucznia po zamiarze lub usiłowania samobójstwa i jego rodziny poprzez:
  - pomoc w uzyskaniu przez ucznia i jego rodzinę wsparcia specjalistycznego (medycznego, psychologicznego),
  - realizowanie zaleceń zawartych we wskazaniach specjalistów opiekujących się dzieckiem.
- b) Opracowania i wdrażania na terenie szkoły strategii zapobiegania samobójstwom uczniów poprzez:
  - rozpoznanie uczniów z zaburzeniami osobowości i zaproponowanie im pomocy psychologicznej,
  - nawiązanie bliższych kontaktów z młodymi ludźmi,

- zmniejszenie ich negatywnych emocji wynikających ze stresu psychicznego,
- zwracanie uwagi i uczenie się, jak w wypowiedziach i/lub w zmianie zachowania niewerbalnego wcześniej rozpoznawać sygnały ostrzegające o samobójstwie,
- pomaganie w nauce uczniom o mniejszych umiejętnościach,
- zwracanie uwagi na przypadki wagarowania,
- eliminowanie używania alkoholu i narkotyków,
- ograniczenie dostępu uczniów do środków umożliwiających popełnienie samobójstwa na terenie szkoły,
- podjęcie działań, w miejscu pracy nauczycieli i innych członków personelu szkoły zmniejszających stres zawodowy.

XI. ŚMIERĆ SAMOBÓJCZA UCZNIĄ NA TERENIE SZKOŁY I POZA NIĄ.

1. W każdym przypadku wykrycia próby samobójczej na terenie szkoły:

a) **Pracownik**, który pierwszy dotrze na miejsce zdarzenia:

- Udziela pierwszej pomocy niemedycznej,
- Informuje innego pracownika szkoły celem powiadomienia dyrekcji
- Pozostaje w miejscu zdarzenia do przybycia właściwych służb
- Dyrekcja zapewnia obecność drugiego pracownika celem izolacji miejsca zdarzenia oraz pomocy w prowadzeniu pierwszej pomocy

b) **Dyrektor szkoły**

- Niezwłocznie kontaktuje się w sytuacji próby samobójczej lub śmierci samobójczej dokonanej na terenie szkoły z:
  - służbami medycznymi,
  - rodzicami,
  - policją, prokuraturą,
  - organem nadzoru pedagogicznego.
- Powiadamia rodziców o wydarzeniu.
- Organizuje i udziela niezbędnej pomocy służbom ratowniczym i policji.
- Podejmuje decyzje o dalszej organizacji pracy szkoły w danym dniu.

- Organizuje interwencję grupową lub indywidualną dla uczniów i nauczycieli.
2. Dyrektor szkoły podejmuje następujące działania w sytuacji śmierci samobójczej poza szkołą:
    - a) Powiadamia nadzór pedagogiczny.
    - b) Organizuje interwencję w środowisku rówieśniczym ucznia i nauczycieli.

XII. POSTĘPOWANIE WOBEC UCZNIĄ – SPRAWCY CZYNU KARALNEGO LUB PRZESTĘPSTWA.

W przypadku, gdy uczeń na terenie szkoły popełni czyn karalny, pracownik szkoły:

1. Niezwłocznie powiadamia dyrektora szkoły.
2. Ustala okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia.
3. Przekazuje sprawcę (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) dyrektorowi szkoły, lub pedagogowi szkolnemu pod opiekę.
4. Powiadamia rodziców ucznia – sprawcy.
5. Niezwłocznie powiadamia policję w przypadku, gdy sprawa jest poważna (rozbój, uszkodzenie ciała, itp.), lub sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest nikomu znana.
6. Zabezpiecza ewentualne dowody przestępstwa lub przedmioty pochodzące z przestępstwa i przekazuje je policji (np. sprawca rozboju na terenie szkoły używa noża i uciekając porzuca go lub porzuca jakiś przedmiot pochodzący z kradzieży).

XIII. POSTĘPOWANIE NAUCZYCIELA WOBEC UCZNIĄ, KTÓRY STAŁ SIĘ OFIARĄ CZYNU KARALNEGO.

W przypadku, gdy uczeń na terenie szkoły jest ofiarą czynu karalnego, pracownik szkoły powinien:

1. udzielić pierwszej pomocy (przedmedycznej), bądź zapewnić jej udzielenie poprzez wezwanie lekarza, kiedy ofiara doznała obrażeń,
2. niezwłocznie powiadomić dyrektora szkoły
3. powiadomić rodziców ucznia
4. niezwłocznie wezwać policję w przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia.

XIV. W PRZYPADKU OTRZYMANIA ZGŁOSZENIA O PODŁOŻENIU ŁADUNKU WYBUCHOWEGO LUB TELEFONICZNEGO ODEBRANIA ZGŁOSZENIA O PODŁOŻENIU ŁADUNKU WYBUCHOWEGO.

1. Należy natychmiast powiadomić dyrekcję szkoły.
2. Dyrektor podejmuje decyzję o:
  - a) powiadomieniu policji – 112, 997,
  - b) przerwaniu lekcji,
  - c) przeprowadzeniu ewakuacji uczniów,
  - d) zabezpieczeniu dokumentów.
3. Uczniom i pracownikom szkoły nie wolno dotykać przedmiotów, urządzeń, które budzą podejrzenie.
4. Należy zachować spokój nie dopuścić do paniki.
5. Do czasu przybycia policji akcją kieruje dyrektor szkoły.

XV. W PRZYPADKU ZAGROŻENIA W SYTUACJI ZAKŁADNICZEJ.

1. W przypadku strzałów – nie uciekać, przyjęc jeżeli to możliwe postawę leżącą za najbliższą osłoną;
2. Starac się zachować opanowanie – myśleć pozytywnie;
3. Nie stawiac oporu;
4. Nie odwracać się tyłem do terrorystów;
5. Nie zwracać na siebie uwagi terrorystów;
6. Nie dyskutować z terrorystami – odpowiadać po dłuższym namyśle;
7. Nie wykonywać poleceń terrorystów w sposób gwałtowny;
8. Unikać dłuższego kontaktu wzrokowego z terrorystami – to może wzbudzić ich agresję, natomiast starać się dyskretnie ich obserwować oraz zapamiętać jak najwięcej szczegółów.

XVI. W PRZYPADKU OPERACJI ANTYTERRORYSTYCZNEJ.

1. Starac się zachować spokój;
2. Nie uciekać z miejsca zdarzenia;
3. Nie wykonywać gwałtownych ruchów;
4. Położyć się na podłodze, spróbować znaleźć najbliższą osłonę, trzymać ręce z otwartymi dłońmi najlepiej na wysokości głowy;

5. Wykonywać polecenia jednostki antyterrorystycznej;
6. Nie próbować pomagać, nie atakować terrorystów.

XVII. W PRZYPADKU WYBUCHU POŻARU LUB PODŁOŻENIA OGNIA.

Osoba, która zauważyła pożar:

1. Powiadamia i ostrzega o pożarze w każdy dostępny sposób a w szczególności sygnałem dźwiękowym trzy długie dzwonki
2. Należy niezwłocznie powiadomić:
  - a) Państwową Straż Pożarną 998,
  - b) tel. alarmowy 112.
3. Należy zawiadomić dyrekcję szkoły.
4. Przeprowadza się natychmiastową ewakuację.
5. Do czasu przybycia straży pożarnej akcją ewakuacji kieruje dyrektor szkoły.

Zasady ewakuacji osób z obiektu zagrożonego

1. Decyzję o ewakuacji podejmuje dyrektor szkoły lub osoba kierująca akcją.
2. Dyrektor szkoły zabezpiecza dokumenty szkolne.
3. Ewakuowane osoby przed opuszczeniem budynku powinny zabrać ze sobą plecaki i rzeczy osobiste.
4. Drzwi sal zostają zamknięte.
5. Ewakuację prowadzi się w sposób zorganizowany, według opracowanych i oznaczonych dróg ewakuacyjnych.
6. W czasie ewakuacji nauczyciele uczący w poszczególnych salach lekcyjnych, zapewniają właściwą organizację ruchu, nie dopuszczają do wybuchu paniki.
7. Miejscem zbiórki uczniów jest boisko szkole.

XVIII. KONTAKT Z MEDIAMI W SYTUACJI KRYZYSOWEJ.

Osoba do której zwracają się przedstawiciele mediów:

1. Nauczyciel nie upoważniony przez dyrektora nie udziela informacji.
2. Zawiadamia niezwłocznie dyrektora.
3. Kieruje przedstawiciela mediów do dyrektora.

4. Dyrektor udziela niezbędnych informacji.
5. W szczególnych przypadkach dyrektor udziela pełnomocnictwa wybranym osobom do udzielania informacji mediom.

XIX. PROCEDURA KORZYSTANIA Z TELEFONÓW KOMÓRKOWYCH I SPRZĘTU ELEKTRONICZNEGO.

1. Podczas pobytu w szkole i zajęć edukacyjnych obowiązuje całkowity zakaz używania telefonów komórkowych (aparaty powinny być wyłączone i schowane).
2. Uczniowie przynoszą do szkoły telefony komórkowe, odtwarzacze i inny sprzęt elektroniczny na własną odpowiedzialność.
3. Szkoła nie ponosi odpowiedzialności za zniszczenie lub zagubienie czy kradzież sprzętu.
4. Każdy uczeń ma prawo korzystania w uzasadnionych przypadkach z telefonu stacjonarnego w sekretariacie szkoły.
5. Pracownik administracji w sekretariacie ma obowiązek przekazania uczniowi informacji telefonicznej od rodzica czy prawnego opiekuna.
6. Nagrywanie dźwięku i obrazu za pomocą telefonu, dyktafonu, odtwarzacza MP czy aparatu fotograficznego jest całkowicie zakazane na terenie szkoły.
7. Naruszenie przez ucznia zasad używania telefonów komórkowych na terenie szkoły powoduje zabranie telefonu do „depozytu” – aparat zostaje wyłączony w obecności ucznia i przechowywany w gabinecie dyrektora szkoły. Przypadek ten zostaje odnotowany przez wychowawcę klasy w zeszycie uwag.
8. Po odbiór telefonu zgłaszają się rodzice lub prawni opiekunowie ucznia. Zostają oni zapoznani z sytuacją i pouczeni o konsekwencjach (w tym konsekwencjach prawnych związanych z naruszeniem prywatności pracowników szkoły).
9. W przypadku, gdy sytuacja powtarza się po raz trzeci, uczeń ma zakaz przynoszenia telefonu do szkoły.
10. W przypadku kolejnego łamania zasad uczeń ma obniżoną ocenę z zachowania o jeden stopień. Każde trzy następne wykroczenia powodują obniżenie oceny do nagannej.
11. Wszelkie objawy permanentnego łamania zasad współżycia społecznego w szkole mogą być traktowane jako przejaw demoralizacji i skutkować skierowaniem sprawy do sądu rodzinnego

XX. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU, GDY PO DZIECKO ZGŁASZA SIĘ RODZIC/OPIEKUN PRAWNY POD WPLYWEM ALKOHOLU.

1. Pracownik szkoły, który jest świadkiem zdarzenia lub otrzymał informację o tym, że po nieletniego ucznia przyszedł pijany rodzic, bezzwłocznie powiadamia o tym wychowawcę klasy, pedagoga szkolnego i dyrekcję;
2. Dyrektor wydaje takie dyspozycje, które natychmiast pozwolą udzielić dziecku wsparcia i odizolować je od pijanego;
3. Szkoła nawiązuje kontakt z drugim rodzicem lub na podstawie wcześniejszej zgody przekazuje dziecko osobom upoważnionym (wskazanym przez rodziców na piśmie, pismo takie powinno znajdować się u wychowawcy klasy);
4. Jeżeli nie ma możliwości przekazania dziecka drugiemu rodzicowi lub nie są upoważnieni inni dorośli do odbioru osoby nieletniej, dziecko umieszcza się w świetlicy szkolnej
5. Niezależnie od wymienionych czynności dyrektor dba, by o zdarzeniu powiadomiona została policja; zawsze wtedy, gdy nie ma osoby mogącej odebrać dziecko ze świetlicy.
6. Jeżeli sytuacja nie miała miejsca jednorazowo, szkoła ma obowiązek o zdarzeniach zawiadomić pisemnie sąd rejonowy, wydział rodzinny i nieletnich.

DEFINICJE:

1. **Nieletni:** osoba w wieku od 13 do 17 roku życia, która popełniła czyn karalny. Osoba do 18 roku życia jest zagrożona demoralizacją
2. **Młodociani:** osoby od 17 do 21 roku życia, które za popełnione przestępstwa i wykroczenia odpowiadają na takich samych zasadach jak dorośli. nawet wtedy, gdy jeszcze są uczniami szkół.
3. **Demoralizacja:** wszelkie czyny i zachowania, wskazujące na destrukcję moralną młodego człowieka. Efektem postępującej demoralizacji jest popełnianie czynów karalnych. Przykłady przejawów demoralizacji:
  - a) niezrealizowanie obowiązku szkolnego – wagary,
  - b) spożywanie alkoholu,
  - c) używanie środków odurzających lub substancji psychotropowych – narkotyki,
  - d) palenie papierosów,

- e) używanie wulgarnych słów,
- f) ucieczki z domów,
- g) włóczęgowski tryb życia,
- h) naruszenie zasad współżycia społecznego,
- i) popełnienie czynu karalnego do 13 roku życia.

Czyny karalne najczęściej popełnianie przez dzieci i młodzież na terenie szkół:

- a) kradzieże (telefony komórkowe, kurtki, plecaki...),
- b) bójki, pobicia, uszczerbek na zdrowiu,
- c) uszkodzenie rzeczy – niszczone jest mienie szkoły i innych uczniów,
- d) przestępstwa z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii,
- e) przestępstwa rozbójnicze /rozboje, wymuszenia rozbójnicze, kradzieże, groźby karalne.

4. **Wypadek ucznia** – nagłe zdarzenie powodujące uraz, wywołane przyczyną zewnętrzną, które nastąpiło w czasie pozostawania ucznia pod opieką Szkoły, na terenie Szkoły lub poza terenem Szkoły (wycieczki, wyjścia pod opieką nauczycieli, „zielona szkoła”).

Zamość, dn. ....

.....
(podpis dyrektora szkoły)